

**UNIVERSITATEA « ALEXANDRU IOAN CUZA », IA I
FACULTATEA DE LITERE
COALA DOCTORAL DE STUDII FILOLOGICE**

**Literatura pentru copii, satelitul ei vizual și predarea limbii
engleze ca limbă străină
Teza doctorat**

**Doctorand: Brânzil Ionela-Carina
Coordonator științific: Prof. dr. Ștefan Avdane**

Iași, 2017

Introducere

Part I: Predarea Limbii Engleze Ca Limba Straina

1. Metode de cercetare.....	4
2. De ce literatura pentru copii?	6
3. Cartile pentru copii in predarea limbii engleze ca limba straina.....	16
4. Dezvoltarea cognitive si predarea la varste mici	19
5. Predarea limbii engleze ca limba straina – teorii de invatare.....	24
6. Aspecte practice ale predarii prin intermediul literaturii pentru copii.....	40

Part II: Literatura Pentru Copii

1. Scurt istoric al literaturii pentru copii.....	43
2. Perspective academice asupra literaturii pentru copii.....	55
3. Genurile literaturii pentru copii.....	65
4. Povestile cu zane.....	76
5. Povestea story-telling-ului.....	88
6. Poezia pentru copii.....	96
7. Predarea cu ajutorul poeziei.....	104
8. Taramul fermecat din Oz.....	111
9. Lumea nebuna a lui Dr. Seuss.....	118
10. Hambarul cuvintelor si al prieteniei.....	127

Part III: Satelitul vizuali

1. Ilustratiile si copiii.....	132
2. Cartile cu poze.....	138
3. Postmodernismul in literatură pentru copii si in cartile cu poze.....	154
4. Predarea cu ajutorul ilustratiilor, a cartilor cu poze si a aplicatiilor electronice tip povesti.....	160

Concluzii si remarci finale.....	179
----------------------------------	-----

Appendix	180
----------------	-----

Idei practice de lectii.....	188
Exemple de compuneri si desene realizate de copii.....	207

Cuvinte cheie:

Literatura pentru copii, istoria literaturii pentru copii, perspective academice asupra literaturii pentru copii, genuri ale literaturii pentru copii, predarea cu ajutorul literaturii pentru copii, limba engleza ca limba straina, predarea limbii engleze ca limba straina varstelor mici, teorii de invatare, dezvoltare cognitive, predarea comunicativa, ilustratii, predarea cu ajutorul imaginilor vizuale, cartile cu poze, postmodernismul literaturii pentru copii, lectii practice

Problema fundamental propusa spre cercetare in aceasta teza doctorala priveste utilitatea literaturii pentru copii in invatarea unei limbi straine, precum limba a doua. Aceasta ipoteza nu este noua, a mai fost cercetata anterior in extensor in numeroase studii, volume si antologii; autoarea propune o perspectiva individualizata, aplicata, utilizand literatura pentru copii in cadrul predarii la varstele mici, intr-o institutie privata, observand si cuantificand impactul obiectiv al acestui tip de abordare a predarii unei limbi straine. Ipoteza de la care s-a pornit, asadar, este ca literatura pentru copii este adecvata predarii unei limbi straine si ca elevii de varsta mica se simt confortabil in acest spatiu literar adresat lor, invatand in mod firesc si cu rezultate obiectiv bune; de asemenea satelitia vizuali ai literaturii pentru copii, mai exact ilustratiile si cartile cu poze, precum si adaptarile cinematografice dupa carti pentru copii, iar mai nou, intreaga pleiada de instrumente tehnologice care preiau teme ale literaturii pentru copii, digitalizandu-le, toate aceste metode au fost de asemenea cercetate si apoi utilizate practic in predarea la clasa.

Metodologia de cercetare a fost in primul rand cantitativa: interviuri one to one cu elevii dupa clasele in care a fost utilizata literatura pentru copii pentru a masura imediat dupa aceea impactul respectiv, interviuri cu parintii care au putut observa ei insisi efectele in cazul copiilor lor,

precum și chestionare, dezvoltate împreună cu un coleg cercetător la sociologie. Aceste chestionare au fost aplicate atât copiilor, într-o formă simplificată și scurtată, cât și adulților, respective părinților și unui număr de 78 de profesori de limba engleză, prin intermediul platformei online Google, care propune un tipar de astfel de chestionare intitulat „Survey Monkeyz”, foarte util datorită simplității cu care funcționează. Aceste chestionare pentru colegii profesori au fost diseminate prin intermediul grupurilor de discuții destinate profesorilor de limba engleză, cu rugămintea de a se răspunde unui număr de întrebări, nu mare, dar focusate exact pe tematica cercetării doctorale. Aceste chestionare au fost apoi analizate și au reieșit anumite procente, feedbackul general fiind extrem de încurajător și pozitiv, atât din partea profesorilor de limba engleză, cât și din partea copiilor și a părinților lor.

Au existat însă și metode calitative utilizate în cercetarea doctorală, mai precis interviurile nestructurate, precum în cazul unui feedback post-predare, care a avut loc fie în general, fie individualizat; de asemenea prin ținerea unui jurnal de predare cu monitorizarea lecțiilor utilizate și a rezultatelor acestora, precum și în observarea produselor rezultate în clasă ca urmare a predării cu ajutorul literaturii pentru copii: desene, compuneri, eseuri, jocuri de rol, mici piese de teatru, activități tip handcrafting. O mică parte din acestea au fost reținute și se regăsesc în anexa lucrării.

Obiectivele propuse în această cercetare doctorală și care au fost urmărite pe tot parcursul ei, au fost: de a analiza literatura pentru copii ca gen literar, istoria și dezvoltarea ei de-a lungul secolelor precum și perspectivele academice asupra literaturii pentru copii care au evoluat pe parcurs, de a focaliza cercetarea asupra a trei autori americani de literatură pentru copii, mai precis Frank Baum cu al său „Vrajitor din Oz”, poeziile încă netraduse în limba română ale lui Theodore Geisel, mai cunoscut sub numele de Dr. Seuss, precum și clasicul American „Panza lui Charlotte” scrisă de eseistul E.B. White. Cercetarea asupra acestor autori și a operei lor, în special a operelor amintite mai sus, a fost preluată în experimentul propriu-zis de predare a limbii engleze. Astfel, extrase sau adaptări ale acestor opere literare pentru copii au fost folosite în predarea limbii engleze pentru vârstele mici iar feedbackul a fost continuu monitorizat și cuantificat pentru o obiectivare a rezultatelor cercetării.

In ceea ce priveste structura capitolelor, lucrarea a fost alcatuita in trei parti, care sa reflecte exact sintagmele din titlu, mai exact: Predarea limbii engleze ca limba straina, Literatura pentru copii si Satelitul vizual ai literaturii pentru copii. Fiecare dintre aceste trei parti principale a fost divizata la randul ei in capitole, detaliind si aprofundand tematica titlului. Astfel, prima parte a tezei trateaza problematica predarii limbii engleze ca limba straina, referindu-se la motivatiile selectarii literaturii pentru copii in acest scop (capitolul al doilea), la oportunitatea cartilor pentru copii in acest domeniu (capitolul al treilea), teoriile si teoreticienii dezvoltarii cognitive a copiilor precum Vygotsky si Piaget (capitolul al patrulea), respectiv teoriile privind invatarea limbilor straine si aspectele practice ale predarii cu ajutorul literaturii pentru copii in capitolele al cincilea si al saselea.

Cea de-a doua parte a tezei, referitoare la literatură pentru copii per-se, este alcatuita din zece capitole, acestea tratand istoria acestui gen de literatura si perspectivele academice asupra sa, precum si tipurile de literatura pentru copii in primele trei capitole; urmeaza o discutie privind povestile si tehnica de story-telling precum si dezvoltarea lor de-a lungul timpului, respectiv oportunitatea in predarea limbii engleze, in capitolele patru si cinci; este discutata apoi poezia pentru copii si utilizarea ei in predare in capitolele sase si sapte; aceasta a doua parte a lucrării se incheie cu trei capitole dedicate exclusiv celor trei autori selectati pentru studiul acestei teze: Frank Baum, Dr. Seuss si E.B. White.

Cea de-a treia parte a tezei este dedicata satelitilor vizuali ai literaturii pentru copii, mai exact ilustratiile si ilustratorii pentru copii, un vast si complex domeniu care a evoluat fulminant de-a lungul secolelor, precum si cartile cu poze, dedicate varstelor foarte mici. Aceste doua tematici sunt abordate in primele doua capitole ale celei de-a treia parti a tezei. In continuare, capitolul al treilea trateaza problematica postmodernismului in literatură pentru copii, in special in ilustratiile sale si in cartile cu poze, iar cel de-al patrulea capitol trateaza predarea limbii engleze cu ajutorul acestor unelte vizuale. In acest capitol a fost introdus si un studiu original, urmarind utilitatea unor aplicatii digitale ale povestilor in predarea limbii engleze, studiu care a fost realizat comparativ cu un proiect similar desfasurat la o universitate din Germania si care a fost publicat in primavara lui 2017 in prestigioasa revista privind literatura pentru copii, CLELE Journal.

Concluziile si remarcile finale incheie aceasta teza, discutand rezultatele unei cercetari doctorale care s-a desfasurat pe parcursul a mai bine de trei ani.

Apendixul lucrarii cuprinde atat o selectie de idei practice de predare, planuri de lectie propriuzise care au fost folosite la clasa, focusandu-se pe literatura pentru copii, cat si o selectie de desene si compuneri realizate de copii in decursul acestor lectii.

Concluziile acestei cercetari doctorale au confirmat ipoteza de lucru, si anume utilitatea literaturii pentru copii in predarea limbii engleze si acest lucru a fost demonstrat pe tot parcursul lucrarii prin analiza literaturii de specialitate, dar mai ales prin analiza obiectiva a cercetarii cantitative realizate in cadrul acestei cercetari, care a obiectivat presupunerea utilitatii literaturii engleze in predarea la varste mici.

Contributiile personale si originalitatea lucrarii rezida in special in abordarea personala a predarii limbii engleze ca limba straina la varste mici prin intermediul literaturii pentru copii, adaptarea operelor literare selectate si dezvoltarea unor lectii utile si placute pornind de la aceste opere si autori.